

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Presentació de la XXXII travessa Mata-galls-Montserrat

Palau del Parlament, 7 de setembre de 2011

La presidenta

Bona tarda a totes i a tots en la presentació de la XXXII edició de la travessa Mata-galls-Montserrat. Tinc entès que és la sisena vegada que es presenta aquí, al Parlament de Catalunya, i és la primera que jo tinc l'honor de presentar-la. Ara començarem amb totes les persones que són amb mi a la taula que fa potser dos mesos que van venir a explicar-m'ho. El temps passa molt de pressa i realment sembla que van venir fa tres dies; dos mesos han passat ràpidament.

Jo voldria, abans de res i abans de passar la paraula a cada una de les persones que són a la taula, saludar tots els diputats i totes les diputades que són aquí, però sobretot les persones que han volgut, segurament any rere any, ser a la presentació de la travessa Matagalls-Montserrat, i donar-los la benvinguda al palau del Parlament, seu del Parlament de Catalunya, representació del poble de Catalunya, un palau que d'aquí a quatre dies, l'11 de setembre, farà tres-cents anys.

I m'agrada –l'any que ve si tornem a fer la presentació aquí no els ho repetiré–, quan presideixo un acte per primera vegada –i durant aquest primer any de la meua presidència del Parlament m'ha tocat fer-ho molt sovint, i encantada de fer-ho–, explicar una mica on som. Molts de vostès ho saben, la història ens ho ha ensenyat, però a mi m'agrada, també, ja que avui som aquí i celebrem aquest acte al Parlament de Catalunya, explicar una mica la nostra història, de manera que quan ve gent de fora i els expliques una part de la teva història entenen més aquell esperit reivindicatiu, aquell esperit de lluita, d'empenta. Una mica, la cursa Matagalls-Montserrat també ho demostra.

Aquest palau és ubicat a l'antic arsenal de la ciutadella, aixecada per ordre de Felip V com a instrument repressiu contra la ciutat de Barcelona. I això ho fa després de l'11 de setembre de 1714. Després de tretze mesos de setge, els catalans perden,

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

vostès ho saben tan bé com jo, i en aquell moment Felip V considera que per reprimir els catalans i perquè no torni a passar el mateix cal aixecar una ciutadella aquí com a element de repressió.

A partir d'aquí, l'any 1889, l'alcalde de Barcelona decideix aixecar on és avui aquest palau del Parlament un palau reial, que es comença a construir però resta inacabat. No s'utilitza mai com a palau reial, i al cap d'uns quants anys, ja parlo del 1900, el mateix Ajuntament de Barcelona, amb un altre alcalde, decideix donar-hi una finalitat diferent i el converteix en el Museu d'Art Municipal. Ho serà durant uns anys, fins al 1932, quan, per primer cop, l'ajuntament i l'aleshores president provisional de la Generalitat, el president Macià, decideixen que sigui seu del Parlament de la Generalitat republicana. I així va ser. Com vostès saben, l'any 39, amb l'entrada de les tropes del general Franco, s'eliminen les nostres institucions de nou –ja es van eliminar el 1714–, s'elimina la nostra administració, i aquest palau queda tancat. Torna a obrir-se l'any 1980. Ara fa trenta-un anys que aquest palau del Parlament és de nou palau del Parlament, seu i representació del poble de Catalunya, i esperem que ho sigui per sempre.

Aquesta és una part petita de la nostra història, però crec que és bo que la repetim i l'expliquem, i a mi, aquest primer any com a presidenta del Parlament, m'agrada fer-ho per a totes les persones convidades als actes que fem aquí.

Arribem a la clausura d'aquest acte, curt però intens, sobretot amb les darreres paraules del president del Club Excursionista de Gràcia, a qui agraeixo l'esment de la llengua i l'esment d'un problema que no hi és. Algú vol crear un problema on no hi és. Per tant, com més entitats i més persones defensem el que és la nostra identitat principal com a poble, molt millor.

En primer lloc, i com he dit abans, vull celebrar la presentació de la XXXII edició de la travessa Matagalls-Montserrat. Només dient que és la número trenta-dos ja es veu que no caldria dir que és una convocatòria ben consolidada a casa nostra en el calendari excursionista i esportiu.

I en aquest punt, com en molts altres, ens hem de congratular i de felicitar de tenir entitats capaces de tirar endavant un projecte com aquest, que, com han dit d'una manera o una altra quasi tots els qui m'han precedit en la paraula, any rere any fa seu el lema de renovar-se o morir. Realment, amb una caminada com aquesta, que és de resistència i no competitiva, els mateixos organitzadors que durant trenta

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

anys hi han treballat es plantegen la necessitat de fer altres ofertes, perquè l'important no és solament mantenir el que es va crear fa trenta anys i funciona, mantenir una tradició amb la qual molts estem d'acord i a la qual ens sumem, sinó que a més la societat ens demana altres coses, i hem de ser capaços de donar-hi resposta. Crec que això és important. En aquest sentit, com a presidenta del Parlament, avui i aquí, en la presentació d'aquest acte, els vull agrair l'esforç i aquesta voluntat de renovació que tenen.

El president del Club Excursionista de Gràcia ha donat les gràcies a totes les persones que fan possible l'organització d'aquesta travessa i ha fet esment de quan va començar aquest club excursionista. És una de les seves activitats; en fa moltes més, però aquesta és potser la principal, la més antiga. De fet, ell ha parlat de mossèn Jaume Oliveras, de grat record per a l'entitat i per al país, precursor de la travessa. Jo tenia apuntat el 1904, tu has dit el 1902, és igual, fa molts anys, ell va ser el precursor d'aquesta travessa, i a partir d'aleshores es va convertir en una caminada tradicional a la qual, com ens ha comentat el coordinador, enguany s'han apuntat 4.800 persones, de les quals només 3.000 la podran fer d'una manera oficial. A més em sembla que ha comentat que hi havia 500 persones que volien fer la travessa d'aquella altra manera més competitiva, cosa que l'organització no preveia. I tal com són capaços de dir –"ens hem de renovar perquè hem de donar resposta als excursionistes que volen que a més sigui competitiva"–, enguany es farà d'aquesta manera, però per a les edicions posteriors sembla que ja hi haurà una travessa més dirigida a la competició.

Vull felicitar el Club Excursionista per la seva llarga història, perquè l'any que ve celebrarà els noranta anys. Crec que és un número molt important i molt especial. Espero que la XXXIII edició de la travessa també la presentem aquí i ho aprofitem per celebrar a més aquest norantè aniversari, perquè crec que és important tot el que fem en el present i en el futur, però tot el que fem en el present i en el futur no tindria el valor que hi donem si no tinguéssim memòria. La nostra memòria és la nostra història, i la nostra història és la nostra memòria. I és important saber d'on venim per poder defensar cap on volem anar. I jo crec que el Club Excursionista, i el món excursionista en general a Catalunya, és un dels elements més importants del nostre teixit associatiu, que és el que ens ha ajudat a ser com som. Crec que això és important que quedi clar, i, si és possible, que quedi per sempre i per escrit.

El president Pujol deia: "L'excursionisme és l'esport nacional de Catalunya." Jo crec que ho és. Ell ho deia, i segur que en sap més que no jo, molt més, perquè és un

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

gran excursionista. Coneix molt bé el país i el territori a base d'haver-hi passejat. Però també deia –i ho recordo de quan fa anys tenia la responsabilitat de la conselleria de justícia i havia d'assumir les funcions de tutela de les associacions, del món associatiu en general i fundacional a Catalunya– que no hi havia cap altra comunitat en l'estat que tingués tanta riquesa de món associatiu com Catalunya, tanta, i a més real. Hi havia milers i milers d'associacions. En aquest moment, tenim moltíssimes fundacions. De fet, llavors no n'hi havia gaires, perquè eren fundacions creades molt en l'àmbit del mecenatge i molt culturals, i ara, en canvi, en tenim de diferents vessants. Ara, el món associatiu era molt i molt important. I en aquest món associatiu el que destacava d'una manera encara més potent, més clara, era l'àmbit de l'esport i el lleure, però sobretot destacava perquè ha contribuït a fer comunitat, a fer país i a fer nació.

Jo crec que això és important dir-ho o assenyalar-ho en tot moment, però ara, que sembla que algú ens vol posar traves, encara hem de ser més conscients del que tenim i del que volem seguir tenint i seguir essent.

L'excursionisme català va aparèixer fonamentalment com a conseqüència d'una voluntat de coneixença del país, d'estudi i d'estima de la nostra pròpia terra. La gent que s'implicava en el món de l'excursionisme era gent molt arrelada al país, gent que defensava molt la seva catalanitat, i sobretot gent que s'estimava el país, que s'estimava la terra i que la seva catalanitat es basava en el respecte i l'estimació profunda per l'entorn. Són mostra d'aquesta trajectòria el primer aplec excursionista català, celebrat a Poblet l'any 1910, o el primer congrés excursionista català, organitzat a Lleida el 1911, ara fa un segle.

Deuen coincidir amb mi que la travessa Matagalls-Montserrat té un gran atractiu i simbolisme, ja que agafa les dues muntanyes més arrelades als nostres sentiments. Llorenç Gomis, l'any 99, en una revista, deia que el Montseny era la muntanya familiar dels catalans, que era com si fos part del teu entorn, que Montserrat era la nostra muntanya santa i que totes dues ens pertanyien a tots o no ens pertanyien. Deia allò de: "De tots i de ningú." Jo crec que, realment, aquesta expressió de "de tots i de ningú" demostra clarament aquesta estima per totes dues muntanyes: la muntanya santa i la muntanya més de natura. Els catalans sempre les hem viscudes i hi hem tingut un sentiment, també mitjançant els nostres poetes, els nostres escriptors, totes aquelles persones que han sabut arribar al sentiment d'homes i dones amb les seves poesies i les seves lletres.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Fa un mes, un mes just, vaig ser a Viladrau en un lliurament de premis, un acte d'una entitat que també celebrava el vint-i-novè aniversari. Per tant, van començar cap a l'any 1980, el 1982, i cada any fan un acte en què defensen el massís del Montseny des de la poesia i en què lliuren un premi literari als nous poetes que, recordant els vells, escriguin sobre el massís del Montseny. Em van demanar que hi anés. Era el 6 d'agost. Vaig pensar: "El 6 d'agost, després d'un any de no tenir gaires vacances, et parteix una mica." Però les persones que formaven part de l'entitat que organitza aquest premi eren d'aquelles perseverants, tossudes, i amants del Montseny, i no em van deixar sortir de la sala en què els havia rebut sense que els hagués dit que sí, que el 6 d'agost hi aniria. Per tant, hi vaig anar, i, sabent que era un acte molt poètic, vaig mirar les intervencions d'altres persones en altres edicions i vaig estudiar una mica què era i com és que havia sortit el premi, i sobretot com es desenvolupava l'acte. Una mica com m'ha passat avui aquí.

Hi ha moltes coses que jo les recordava, com quan he explicat la història d'aquest palau, però si no te les mires amb una mica més de profunditat te n'oblides. Això ja no se m'oblidarà, i algunes de les dades que avui han sortit, tampoc, no solament perquè les he sentides, sinó perquè gràcies a les pàgines web i internet avui podem tenir qualsevol informació immediatament. I això és important i és positiu per poder ser més present en qualsevol acte de presentació d'un tema, com per exemple el d'avui.

En aquell moment, a Viladrau, lògicament vaig haver de parlar de quatre o cinc escriptors o poetes importants que van escriure sobre el Montseny, que des de la plana de Vic o des del mateix Matagalls, o des del Montseny, van escriure poesia. I he pensat que com que la travessa Matagalls-Montserrat lliga perfectament amb allò de "de tots i de ningú" buscaria uns versos que lliguessin totes dues muntanyes. I és un poeta, un poeta i capellà, Climent Forner, qui des del santuari de Queralt va expressar aquesta vinculació entre Montserrat i el Montseny en uns versos que ell va titular "Madriral de la boira baixa". Diuen així: "I enllà d'enllà vers un / destí comú de pàtria, / Montseny i Montserrat / com dues naus que avancen."

Realment, jo crec que la poesia arriba al sentiment. Recordo una vegada que en una d'aquestes edicions dels premis de poesia un dels intervinents va dir: "Els poetes són necessaris, igual que són necessaris els mestres i els polítics." I va dir: "Els poetes són necessaris perquè són capaços d'arribar al sentiment dels homes i de les dones." I és veritat. Quan tu llegeixes una poesia i t'agrada, t'arriba al cor i t'emociona. Els poetes són necessaris.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Els mestres també. Per què? Perquè els mestres transmeten no solament ensenyament, sinó valors, i –avui ha sortit aquí– si no som capaços de transmetre valors o de treballar amb valors no serem res.

I els polítics també som necessaris, perquè som els qui, bé o malament, intentem de la millor manera possible transmetre a la societat que les seves preocupacions també són les nostres i intentem posar-nos al seu lloc.

Quan es parlava d'això en aquella edició, a mi em va arribar bastant, i vaig pensar que això és positiu. I, per tant, és bo que un mes després, en un acte com el d'avui, busqui un enllaç que permeti no solament que aquesta cursa Matagalls-Montserrat sigui una cursa, com vosaltres dieu, no competitiva i de resistència, sinó que quan probablement d'aquí a dos o tres anys haguem de celebrar la competitiva, també –per això que dius, perquè hi ha molta gent que vol ser competitiva en si mateixa–, puguem posar-hi també un to de sentiment. I amb aquests versos de Climent Forner almenys he intentat aconseguir-ho.

La cursa també ens pot fer parlar de fer camí. Quan heu parlat de la cursa, els qui m'heu precedit en la paraula heu parlat d'un esforç individual, però en col·lectivitat. I això és molt important. No és solament una persona o tres mil persones que individualment s'apunten a una cursa. Ja s'apunten perquè saben que la faran cos a cos amb altres, i segur que amb aquestes ganes de competir intentaran guanyar el del costat, però per a ells és molt important que la cursa no sigui solament per a cadascun d'ells sols, sinó un esforç col·lectiu. Crec que això també és important i fa que avui la cursa Matagalls-Montserrat, que va ser molt important fa trenta anys, ara també ho sigui, perquè ara necessitem curses d'aquestes perquè la gent jove, i la gent no tan jove, la més madura o la més gran, dins les seves possibilitats s'hi apunti, i s'hi apunti amb la idea d'aquest esforç personal però en col·lectivitat.

Tots junts segur que farem molt més que cada un per separat, i la suma de tots farà que aquest país vagi endavant.

Vull acabar aquestes paraules dient això: crec que les curses com aquesta són positives. Són positives en si mateixes per a la salut mental i física de les persones, però són positives quan en l'organització hi ha persones que, com les que m'acompanyen a la taula, fa anys que viuen l'excursionisme com l'esport nacional català, però sobretot com aquell món en el qual els catalans i les catalanes ens hem

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

sentit més catalans, hem sentit més el nostre entorn, hem sentit i hem estimat més la nostra terra.

Per tant, gràcies per haver estat avui aquí. Felicitats a tots els qui han estat capaços d'aconseguir que d'aquí a pocs dies se celebri la XXXII edició de la travessa. Que vagi bé. I no morim en l'intent, perquè si 4.800 inscripcions es van fer en poques hores heu de buscar reforços; necessitareu més de 250 voluntaris perquè en edicions posteriors pugueu arribar a la majoria d'aquestes peticions.

Moltes gràcies. Endavant i visca Catalunya!